

53058303: หลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม

คำสำคัญ: สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม / อัตลักษณ์ / คุณค่าและความสำคัญ / ชุมชนบ้านเขาเขี้ยว

ชยันทร อาจเอื้อม: การศึกษาคุณค่าและความสำคัญของอัตลักษณ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมชุมชนบ้านเขาเขี้ยวจังหวัดสมุทรสงคราม. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ:รศ.สิทธิพร ภิรมย์รัตน์. 190 หน้า.

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมของชุมชนและเมือง การค้นหาอัตลักษณ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมของชุมชนบ้านเขาเขี้ยวจังหวัดสมุทรสงคราม และการเสนอแนวทางวางแผนผังอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม ภูมิทัศน์ และพัฒนาชุมชนบ้านเขาเขี้ยวอย่างยั่งยืน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสัมภาษณ์อย่างเจาะจงแบบมีโครงสร้าง กับกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ระหว่างวันที่ 1-19 ธันวาคม 2557 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพรรณนา ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัยพบว่า ทฤษฎี และแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมของชุมชนและเมืองที่สำคัญ คือ ทฤษฎีและแนวคิดด้านมรดกทางวัฒนธรรม อัตลักษณ์ โครงสร้างและองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรม ผลการประเมินและวิเคราะห์คุณค่าความสำคัญของสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมบ้านเขาเขี้ยว กลุ่มตัวอย่างให้ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดถึงมาก องค์ประกอบที่ได้รับการพิจารณาว่าเป็นอัตลักษณ์ ด้านสิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมมนุษย์สร้างสรรค์ได้แก่ ศาลพ่อปู่ศรีราชา วัดเขาเขี้ยว และอาคารอื่นๆในวัด พิพิธภัณฑสถานบ้าน ถ้ำพระนอน เตาเผาถ่าน โอ่งน้ำ เรือทรงไทย และเรือเครื่องผูก ด้านธรรมชาติสร้างสรรค์ประกอบด้วยเขาเขี้ยว คลองยี่สารและป่าโกงกาง ต้นมะขาง และผักชะคราม ด้านนามธรรม คือ ด้านานบรรพบุรุษบ้านเขาเขี้ยวพ่อปู่ศรีราชา และประเพณีอื่นๆที่เกี่ยวข้อง การลมน้ำจืด การทำบุญตักบาตรเทโววันออกพรรษา อาหารท้องถิ่น ร้านอาหารคุณจำ ประเพณีเกี่ยวกับประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอื่นๆ ข้อเสนอสำหรับการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อมชุมชนบ้านเขาเขี้ยว ผู้วิจัยได้แนะนำให้วางแผนผังเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาอัตลักษณ์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมทั้ง 3 ด้านร่วมกันในบริเวณต่างๆ คือ ย่านศูนย์กลางประวัติศาสตร์สิ่งแวดล้อมวัฒนธรรมชุมชนเขาเขี้ยว พื้นที่ระบบนิเวศป่าชายเลนและริ้วสีเขียวแนวคลองยี่สาร ลานต้อนรับและศูนย์บริการสิ่งอำนวยความสะดวกชุมชน ส่วนที่ต้องแยกไปตามบริเวณที่ตั้ง ก็คือ เตาเผาถ่าน เรือทรงไทย และเรือเครื่องผูก รวมทั้งจัดเทศกาลเฉลิมฉลองและกิจกรรมด้านประเพณีวัฒนธรรมต่างๆตามวาระอันควร เพิ่มสีสันชีวิตชีวาให้แก่ชุมชน

ภาควิชาการออกแบบและวางแผนชุมชนเมือง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2557

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

53058303: MASTER OF URBAN AND ENVIRONMENTAL PLANNING PROGRAM

KEY WORD: CULTURAL ENVIRONMENT/ IDENTITY/ VALUE AND SIGNIFICANCE/ BAN

KHOA YI SARN COMMUNITY

CHANUNTHORN ARDUAM: A STUDY ON CULTURAL ENVIRONMENT IDENTITY

VALUE AND SIGNIFICANCE OF BAN KHOA YI SARN COMMUNITY IN SMUT SONG -

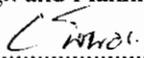
KHRAM. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: ASSOC. PROF. SITTHIPORN PIROMRUEN .190 pp.

The main objectives of this research are to study relevant theories, concepts and research related to cultural environment of town and city, as well as to study and evaluate values and significance of Ban Khoa Yi Sarn cultural environment identities, in order to propose recommendation for conservation, revitalization, and sustainable development of Ban Khoa Yi Sarn. The researcher employed structured interview and questionnaires for collecting data from 30 samples during 1-19 December 2014. Then, a statistical analysis was performed using frequency, percentage, means and standard deviation.

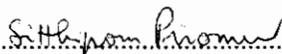
The research findings reveal that significant and relevance theories and concepts comprise of Cultural Heritage, Identity, Structures and Elements of Cultural Environment. From the evaluation and analysis of value and significant of Ban Khoa Yisarn cultural environments, all 3 groups gave high scores in overall. Elements that were considered to be "identity" of the community are as follows: In man-made environment category are Phoh Pu Sriracha Shrine, Wat Khoa Yi Sarn and other buildings within the temple complex, the Local Museum, Reclining Buddha Cave, charcoal producing furnaces, the Water Pot, Thai traditional and vernacular houses. In natural environment category are Khoa Yi Sarn, Klong Yi Sarn and mangrove, Ma Sang tree, and Cha Karm vegetable. While in intangible environment category are Phoh Pu Sriracha legend and related ceremonies, Buddhist religion ceremony, desalt water pond, local dishes and Khun Ja Restaurant, along with other local life-cycle spiritual and ritual ceremonies, respectively. For conservation, revitalization, and sustainable development, the researcher recommend integrated planning and designing of all 3 cultural environment groups together in the same area such as Khoa Yi Sarn Historic Center of Cultural Environment, Klong Yi Sarn Ecological and Wetland Conservation Corridor, Community's Welcome Square, Amenity and Information Center. While charcoal producing furnaces, and Thai traditional and vernacular houses should be preserved at their original sites. Furthermore, cultural festival, spiritual and ritual ceremony activities should be organized and performed annually to promote their value and significances to the public, as well as to add color and vitality to the community are also recommended.

Department of Urban Design and Planning

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2014

Independent Study Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษารายวิชาการค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จลุล่วงไปได้ เนื่องจากคำแนะนำและคำปรึกษาจากรองศาสตราจารย์สิทธิพร ภิรมย์รัตน์ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้า อาจารย์ ดร.ชนะ จีระพิวัฒน์ ประธานหลักสูตรการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิชัย บุญवास ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรพจน์ สุขเกษม ที่ได้ให้คำปรึกษา และให้ความคิดเห็นต่างๆอย่างดียิ่งตลอดมา ผู้ศึกษาขอกราบขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการออกแบบและวางแผนชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ให้ความรู้ประสิทธิภาพวิชาในด้านต่างๆ ขอขอบคุณองค์การบริหารส่วนตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่ให้ความอนุเคราะห์เวลาในการศึกษาและอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์

สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ได้ให้โอกาสทางการศึกษาและประสิทธิภาพวิชาความรู้ให้ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในสถาบันแห่งนี้